

A nyílászárók minősítése

A 2003. évben megszületett építési törvény és a megfelelőség igazolásáról szóló rendelet tartalmazza azokat a követelményeket, amelyek nélkül forgalmazni és beépíteni építési terméket nem szabad. Az alábbiakban a követelményekkel kapcsolatos fontosabb előírásokat ismertetjük.

Sólyomi Péter

Okleveles gépészmérnök. A Miskolci Nehézipari Egyetem Géptervező szak, Energetikus Folyamat-tervező ágazatán végzett. 1990 óta az ÉMI Kht. alkalmazottja, 1997 óta a Laboratórium csoportvezetője. Rendszeresen publikál a hazai szakmai folyóiratokban, a Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) Hőszigetelések munkabizottságának tagja.

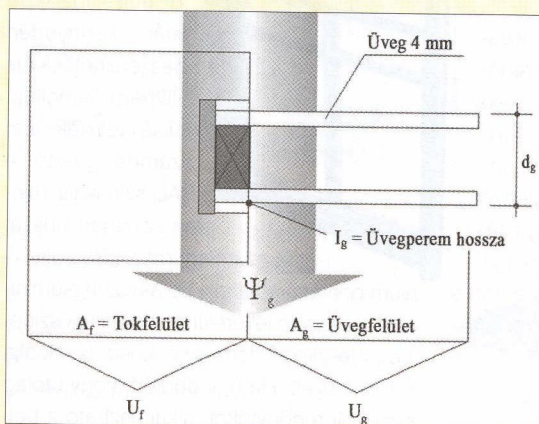
A rendelet hatálya kiterjed valamennyi építési termékre, annak gyártójára, forgalmazójára, importálójára, továbbforgalmazójára, belföldi felhasználójára, továbbá az ezekből létrehozott építmény építettségére, tervezőjére és kivitelezőjére, valamint az építési termékek műszaki specifikációját jóváhagyó, a megfelelőségi igazolás során közreműködő vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetekre, az építményeket engedélyező, az építésfelügyeleti és fogyasztóvédelmi hatóságokra, továbbá a vámszervekre.

KÖVETELMÉNYEK

A termékekkel, így az ablakokkal és az ajtókkal is kapcsolatos követelmény, hogy forgalomba hozni, továbbforgalmazni vagy beépíteni csak megfelelőségi igazolással rendelkező, építési célra alkalmas építési terméket szabad. Emellett építési terméket építménybe betervezni akkor szabad, ha arra jóváhagyott műszaki specifikáció van. Építési célra akkor alkalmas a termék, ha a gyártó utasításainak és az építészeti-műszaki terveknek megfelelő, szakszerű beépítést követően, a termék teljes tervezett élettartama alatt, rendeltetésszerű használat és előírt karbantartás mellett, az építmény – amelybe a termék beépítésre kerül – kielégíti az alapvető követelményeket.

UNIÓS SZABÁLYOZÁS

Az ajtókra és ablakokra jelenleg nem létezik olyan nemzeti szabvány, amely megfelel a műszaki specifikáció szempontjainak. Az európai szabályozás ezen a területen le van maradva, egyelőre csak termékszabvány tervezet áll rendelkezésre, az ajtókra és ablakokra vonatkozóan,

A hőszigetelésre vonatkozó új európai szabványban szereplő értékek

prEN 14351-1 jelzettel. A szabvány megjelenést 2005. év végére, vagy 2006. elejére tervezik. Ettől az időponttól kezdve minden tagországnak egy év áll a rendelkezésére, hogy a nemzeti szabványairól átálljon az új szabályozásra.

A honosított, harmonizált európai termékszabvány közzétételét követően – az

abban foglaltaktól lényegesen eltérő termékekre kiadott építőipari műszaki engedélyek (ÉME) kivételével – a szabvány alkalmazási területére vonatkozó ÉME-t egy éven belül vissza kell vonni. A honosított harmonizált európai termékszabványok közzétételét követően, a vonatkozó korábbi nemzeti szabványok,

illetve építőipari műszaki engedélyek visszavonásáig a termék megfelelőségének igazolása mindkét műszaki specifikáció alapján történhet. Ha a termékszabványt megelőzőve megjelentek és bevezetésre kerültek a vizsgálati eredmények osztályozására vonatkozó új európai szabványok. Lassan feledésbe merülhet jó néhány, az utóbbi években megszokott jelölést, mint például L1, V1, SZ1, „k”, szerepét egy-egy jelölésrendszer veszi

át. Az európai szabványok (EN) átvételével nemcsak a jelölésekben következnek be lényeges változások, hanem a mérési módszerekben és a mért adatok kiértékelésekben is.

VIZSGÁLATOK

Az ablakok vizsgálata az új EN szabályozás szerint a következő elemeket tartalmazza:

Légáteresztés vizsgálata: MSZ EN 1026:2001 → MSZ EN 12207:2001

A légáteresztés-vizsgálat során kapott eredményeket az MSZ EN 12207:2001 szerint kell értékelni. Mivel az értékelési módszer lehetőséget ad a réshosszra és a teljes felületre történő vonatkoztatásra is, fontos figyelembe venni az alábbi megállapításokat:

A megfelelőségi igazolásra vonatkozó rendeletek

A nyílászárók megfelelőségi igazolása jelenleg a 3/2003 (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet szerint és az ablakokra vonatkozó harmonizált termékszabvány magyarországi hatályba lépése után az MSZ EN 14351-1 az Építési törvény (Étv.) végrehajtására kiadott a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet szerint történik.

Ha a réshosszra és a teljes felületre vonatkoztatott osztályzás

- ugyanazt eredményezi, akkor a próbatestet ugyanabba a kategóriába kell sorolni;
- kettő szomszédosat eredményez, akkor a próbatestet a kedvezőbbbe kell sorolni;
- egy osztálynyi különbséget eredményez a két osztályozás között, akkor a köztesbe kell sorolni;
- több kategóriányi különbséget eredményez a két osztályozás között, akkor a próbatestet sehová nem lehet besorolni.

Vízárás-vizsgálat:

MSZ EN 1027:2001 → MSZ EN 12208:2001

Szélállóság vizsgálat:

MSZ EN 12211:2001 → MSZ EN 12210:2001

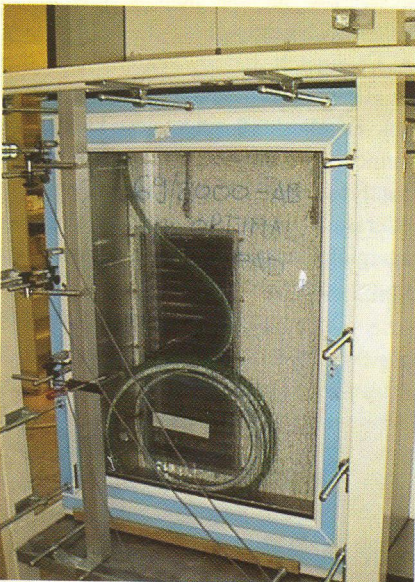
Hőszigetelés vizsgálat:

MSZ EN ISO 12567:2001 (mérés); MSZ EN ISO 10077-1:2001 (számítás); (prEN ISO 10077-2)

Hangszigetelés vizsgálat:

MSZ EN ISO 140-3:2001

A hőszigetelésre vonatkozó új európai szabványban a keret U_f értéke és az üvegezés U_g értéke felületéhez viszonyítottan részarányosan szerepel a teljes nyílászáró U_w értékének számítási képletében. Ezen kívül az üvegezés peremrészének hőhídhatása is figyelembe van véve.

Ablak vizsgálata az új EN szabályozás szerint

A_g és A_f az üvegezés, illetve a keret látható felületei. Az üvegezés peremének hatását az g vonal menti hőátbocsátási tényező fejezi ki. Az I_g érték az üvegezés látható kerülete.

Fogalom meghatározás

Alapvető fogalmak, amelyet a 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek és megfelelőségi igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályai tartalmazzanak (vizsgálati, tanúsítási kötelezettség, megfelelőségi nyilatkozat, ÉME):

- jóváhagyott műszaki specifikáció
valamely arra jogosult szervezet által jóváhagyott és közzétett műszaki dokumentáció, amely tartalmazza a termékre vonatkozó műszaki követelményeket és rendszerint az alkalmazási feltételeket, továbbá a termék megfelelőség igazolásának módozatait is. (MSZ, MSZ ISO, MSZ EN (honosított harmonizált szabvány), ETA, ÉME)
- építőipari műszaki engedély (ÉME)
Magyarországon kijelölt jóváhagyó szervezet által – más jóváhagyott műszaki specifikáció hiányában – kiadott műszaki specifikáció, amely tartalmazza a termékre vonatkozó műszaki követelményeket és alkalmazási feltételeket, valamint a vizsgálati, megfelelőségi igazolási módozatokat
- megfelelőségi igazolás
Olyan dokumentum, amely igazolja, hogy a termék, illetve műszaki megoldás megfelel a rá vonatkozó műszaki specifikációkban (MSZ, MSZ ISO, MSZ EN, ÉME vagy ETA) foglalt követelményeknek (megfelelőségi tanúsítvány, szállítói megfelelőségi nyilatkozat)

Mivel a számítás tartalmazza az üvegezés és a keret közti hőhíd jelenségét is, ezért az U_w érték nagysága az ablak méreteitől, illetve az üvegezés peremének hatásától is függ. Ez a hőáramok komplexebb szemlélete miatt lehetséges.

A prEN 14351 szabványtervezetben már van utalás a megfelelőség igazolásának módjaira. Az általános felhasználású ablakokra és ajtókra a szabvány a 3. módozatot írja elő. Az a rendelet szellemét figyelembe véve azt jelenti, hogy ezen termékek megfelelőség igazolása szállítói megfelelőségi nyilatkozattal történhet.

Fontos előzetesen megjegyezni, hogy mindig a szállító (a termék gyártója vagy forgalomba hozója) feladata a termékre előírt megfelelőség igazolási eljárás lefolytatása, valamint az eljárás eredményeként kiállított megfelelőségi igazolásnak (megfelelőségi tanúsítvány vagy szállítói megfelelőségi nyilatkozat) a termékhez való csatolása.

A rendelet alapján a különböző vizsgálatokat az alábbiak szerint kell elvégezni:

- a termék első típusvizsgálata egy kijelölt vizsgáló laboratórium által
- gyártásellenőrzés a gyártó által

Természetesen a 2. pont szerinti vizsgálatok esetében, ha a gyártó nincs felkér-

sülve (nincs műszer, személyzet) a különböző ellenőrzésekre, fordulhat külső laboratóriumhoz.

SZÁLLÍTÓI ADATOK

Végezetül egy kis segítség, hogy a szállítói megfelelőségi nyilatkozatnak mely adatokat és információkat kell minden esetben tartalmaznia:

- az építési termék szállítójának (gyártójának, forgalomba hozójának, továbbforgalmazójának) nevét, azonosító jelét (márkajelét) és címét
- az építési termék rendeltetési célját és azonosításához szükséges adatait, a gyártás dátumát, a termék típusát
- azon kijelölt szervezetek megnevezését, azonosítási számát, amelyek tanúsítványai alapján a megfelelőségi nyilatkozat kiadásra került
- azon műszaki specifikációk felsorolását, amelyeknek az építési termék vizsgálatigazoltan megfelel
- a megfelelőségi nyilatkozat érvényességi idejét
- a szállító, gyártó, forgalmazó megfelelőségi nyilatkozat aláírására felhatalmazott képviselőjének nevét és beosztását
- a megfelelőségi nyilatkozat azonosító számát, a kiadás dátumát, a kiállító cégszerű aláírását

